7/851

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.15.0.APK.0.23.300- 1180
Konu : Yazılı Soru Önergesi

Ankara

11132 11 TEMMUZ 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : T.B.M.M. Başkanlığı'nın 26.06.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/851-2349/8914 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Emin ŞİRİN'in tarafıma tevcih ettiği 7/851-2349 esas no'lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99'uncu maddesi gereği, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nden alınan bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :
EK 1- Önerge Cevabı (4 Sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : T.B.M.M. Bşk.
Bilgi : Başbakanlık

7/851

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN EMİN ŞİRİN'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/851-2349)

Soru 1 :

Yapılan 2 cent zammın ne kadarı nihai dağıtımı yapan akaryakıt istasyonlarına, ne kadarı POAŞ, Shell, BP gibi ana dağıtım şirketlerine taksim edilecektir? Nihai istasyonların 2 centlik zammın takriben yüzde 50'sini, POAŞ, Shell, BP gibi ana dağıtım şirketlerinin de zammın takriben yüzde 50'sini aldıkları doğru mudur?

Cevap 1 :

Ülkemizde petrol ürünleri fiyatlarının tespiti, 98/10745 sayılı Karar çerçevesinde, dünya petrol ürünleri fiyatları ile döviz kurunda meydana gelen değişikliklere bağlı olarak rafineriler ve dağıtım şirketleri tarafından belirlenmek üzere otomatiğe bağlanmıştır.

98/10745 sayılı Otomatik Fiyat Kararnamesinin 11. maddesinde yapılan değişiklikle benzinler ve motorin için dağıtım şirketleri ile bayilerin toplam dağıtım payları (fire,masraf,kar) 2 uscent/lt artırılmıştır. 17 Haziran 2003 tarih ve 25141 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Hampetrol ve Petrol Ürünlerinin Alım, Satım, Fiyatlandırma Esasları Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Karar" gereğince, toplam olarak belirlenen dağıtım paylarının rekabet şartları içerisinde paylaşımı, dağıtım şirketleri tarafından yapılarak fiyatlar içinde yerini almaktadır. (Ek-1 Karar Fot.)

Soru 2 :

Türkiye'de, bu zammın uygulanmasının öngörüldüğü mamüllerin 2003 yılı satışlarının ne kadar olacağı tahmin edilmektedir?

Cevap 2 :

Benzinler ve motorin için 2003 yılı tüketim tahminleri aşağıda verilmektedir:

	2003 Yılı Tüketim Tahmini (M.Ton)
Kurşunsuz Benzin	1.750.000
Süper Benzin	1.350.000
Motorin	9.200.000

Soru 3 :

Ana bayilerin 2002 yılı satışları dikkate alındığında ve 2 centlik zammın takriben 1 centinin ana dağıtım şirketlerine bırakılacağı düşünülürse; POAŞ'ın takriben 61 milyon dolar, Shell'in 22 milyon dolar, OPET'in 17 milyon dolar ekstra bir gelire kavuşacağı görülmektedir. ÖTV'den karşılanacağı anlaşılan bu meblağlar, bu şirketlere hangi gerekçelerle verilmektedir? Başka bir anlatımla bu şirketlerin devlet Hazinesine gidecek aynı miktardaki meblağın transferi ile yeni bir gelire kavuşturulmalarının mali ve ticari gerekçeleri nelerdir?

Cevap 3 :

98/10745 Sayılı Kararname ile petrol ürünlerinde dağıtım payları 1.7.1998 tarihi itibariyle US$ cinsinden sabitlenmişken, 19 Ocak 2001 tarih ve 24292 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile benzin çeşitleri ve motorinde dağıtım paylarının her üç ayda bir pompa fiyatları baz alınarak yeniden hesaplanması esasa bağlanmıştır.

Söz konusu bu Kararname çerçevesinde 2002 yılının ikinci üç aylık dönemi için dağıtım paylarının benzinlerde 10,00 cent/litre, motorinde ise 7,50 cent/litre olarak uygulanması gerekmekteydi.

Otomatik Fiyat Sistemi gereğince 4.4.2002 tarihi itibariyle değişen tavan fiyatla birlikte dağıtım payı, nakliye ve TEFE oranı ile ATV'de yapılacak değişiklik sonrası benzin fiyatlarında meydana gelen yüksek oranlı artışın yaratacağı enflasyonist etki ve güçlü ekonomiye geçiş programı üzerinde oluşacak baskı nedeniyle Hazine Müsteşarlığı'nın teklifleri doğrultusunda hazırlanan 4.4.2002 tarih ve 2002/3895 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile skala sistemi terk edilerek dağıtım paylarının benzin türlerinde 1,00 uscent/lt, motorinde ise 0,50 uscent/lt aşağı çekilerek sabitlenmesi karara bağlanmıştır.

Anılan Kararname değişikliği sonrasında, sürekli düşük seyreden dağıtım paylarının sabitlenmesi, artan işletme giderleri yüzünden sektörde karlılık açısından büyük sıkıntılar yarattığı gibi, şirketlerin anlaşma yaptıkları yurt içi ve yurt dışı yatırımcılar nezdinde itibar kaybetmelerine de sebebiyet vermiştir.

Bu nedenle, dağıtım şirketlerinin mağduriyetinin giderilmesi ve yatırımcılar karşısında güven ortamının yeniden tesis edilebilmesi bakımından benzinler ve motorindeki dağıtım payları, söz konusu şirketlerin yaklaşık 15 aylık kayıpları da telafi edilecek şekilde yeniden belirlenmesi zorunlu hale gelmiş ve 10.6.2003 tarih ve 2003/5711 sayılı Kararname değişikliği ile bu konuda düzenleme yapılmıştır.

7/851

Hampetrol ve Petrol Ürünlerinin Alım, Satım, Fiyatlandırma Esasları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar

Madde 1 - 23/2/1998 tarihli ve 98/10745 sayılı Kararnamenin eki Hampetrol ve Petrol Ürünlerinin Alım, Satım, Fiyatlandırma Esasları Hakkında Kararın değişik 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"**Madde 11**-Dağıtım şirketi ve bayi paylarının toplam miktarı aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir:

Ürünler	Dağıtım Payı
Benzinler	11,00 uscent/lt
Motorin	9,00 uscent/lt
Gazyağı	6,50 uscent/lt
Kalorifer Yakıtı	3,20 uscent/kg
Fuel-Oiller	2,50 uscent/kg
LPG (tüplü)	22,00 uscent/kg

Yukarıda belirlenen dağıtım payları (fire,masraf,kar) Tavan Fiyat dikkate alınarak akaryakıtın azami pompa ve LPG (tüplü) fiyatının belirlenmesine esas olan değerler olup, rekabet şartları içerisinde dağıtım şirketi ve bayi arasında paylaşımı yapılarak Tavan Fiyat değişiklik tarihindeki T.C. Merkez Bankası tarafından Resmi Gazete'de ilan edilen gösterge niteliğindeki ABD Doları döviz satış kurlarının son beş günlük basit aritmetik ortalamasıyla çarpılıp TL karşılığı olarak fiyata dahil edilir ve ikinci fiyat değişikliğine kadar aynı kalır. Bu paylar gerektiği hallerde yeniden belirlenir. Ayrıca rafineriler, dağıtım şirketleri bayilerine dağıtım şirketi adına rafinerilerden veya depolardan direkt ürün teslimatında kendi masrafları için bir pay talep edebilirler. LPG'nin otomobillerde otogaz olarak kullanılmasında dağıtım payı LPG (tüplü) için belirlenen miktarın % 60'ını geçemez. (Ürünün CIF veya FOB fiyatının açıklanmadığı günlerdeki kurlar beş günlük ortalamaya dahil edilmez.)"

Madde 2 - Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 - Bu Kararı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yürütür.